

Basilea, è Typographie de Contr. Waldk. ∞ DC VII.

ETERNUM,

Totius Vniuersi
Monarchæ

IEHOVÆ TRINVNO

Potentissimo, Immenso, & vitæ indeficientis Parenti

TEROPTVMO MAXVMO

Hanc de vitâ producendâ, & renouanda inuentute Disputationem,

TIMORIS, AMORIS, ET LATRIÆ SYMBOLVM

Trisagio illius Numini, Maiestatiq; deuotiſſ.

ortu ſeruus, adoptione Filius

Fideliter, humiliterq;

repræſentat.

Potentissime **DEVS**, Fons & Scaturigo Vitæ indeficiens, ecce vix guttulam vitæ proponimus: Eam quisquis aliunde, quàm à te haurire nititur, vndas ex sicco expostulat pumice. A te principium sumo, tu hisce digneris præesse Positionibus, Spirator & Inspirator, indeficiens, Doctor & Præceptor Immenſe, qui me indignum ab æterno, solâ tuâ benignitate, & immensâ Bonitate, me ignorante, ad hoc Medicum vocasti Brauium, moras trahentem expectasti, collabentem erexisti, infirmatum confortasti, atq; nunc ad id ipsum, me immerentem, feliciter perduxisti: ideoque tibi, **TRINVNE DEVS**, Mæcenas liberalissime, ecce Plantæ, quam seruiſti, Flosculum, ecce **ARBVS CVLAE**, quam plantasti, fructum: Cedant hæc, cedant omnia in tui Gloriam.

REVERENDISSIMO ET ILLVSTRISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO,
DN. IOANNI SVICARDO, SANCTÆ
Sedis Moguntinæ Archiepiscopo,
Sacri Romani Imperij per Germa-
niam Archicancellario, Electo-
ri Principi, &c. Domi-
no & Fautori suo
gratiosissimo.

Accipe Reuerendissime & illustrissime PRIN-
CEPS, Domine Clementissime, Deuoti animi mei
voluntatiq; in Illustriss. Celsitudinem tuam de-
clarande, testandeq; symbolum, inauguralem De
producendâ vitâ, reparandâq; iuuentute disputationem.
Lusi quidem fateor meus (nescio an sat benè) Genius, Genius
inquam vt ingenium exerceres: ita tamen lusi, vt eum qui
precepta hac obseruabit, fructum non omnino nullum inde re-
portaturum existimem. Hunc igitur Partum Medicum, si hac
facie, si hoc habitu satis comptè in scenam produi, tuo, post
DEVM, honori consecro. Agnosco equidem Ill. Princeps hoc
depositum indignum umbrâ virtutis & sapientie Celsitudi-
nis tue, si statum, ingensum & artem Auctoris ponderes, qua
omnia sunt exigua: veruntamen haud ignoro eam in Ill. C. T.
splendescere iudicij integritatem, vt non tam muneris spectet
amplitudinem, quàm egregiam contribuentis voluntatem.
Quamobrem habent Theses hæ, opinor, quod sibi placeant, nec
id, quia umbilicis exeant auro nitescentibus, sed quod in ve-
stibulis suis præclarum cernant stare HEROEM, a cuius Ma-
iestatis splendore plurimum Authoritatis & Gratia sint con-
secutura. Quod reliquum est, Ill. P. si quæ è speculationum al-

titudine, si qua è negotiorum multitudine dantur feria, per-
 uelism altero saltem oculo, vel παρὰ μὲν ὀφθαλμῶν, hasce Theses meas
 Ill. C. T. respiciat quandoque: sed ita ut virgula Aristarchi
 parcendum censeat. Et quanquam hoc nomine iure meritis-
 simo temeritatis agi posse mecum aduerto, ut qui Pſyricis hisce
 & Quisquilys meis Illustri S. Celsit. Tuam ineptius obſtrepen-
 do, auocandog, videar interpellare: Etenim scitum illud est,
 Muscas ab Aquilâ non cerni. Et: Quis agat in scena, ſpe-
 ctante Roſcio? Cogitet tamen velim, multas gentes Dijs la-
 ſſe & molâ quandoque ſalsâ litare, quæ thura non habent.
 Quod enim in hoc atatis mea cursu χάρης proferrent χάρ-
 ῃς, neg, aliud, neg, maius habebant. Quare etsi Ill. C. T.
 eminentissima semper conſecletur, nihilominus exigua hæc
 studiorum meorum περὶ τοῦ περὶ αὐτῆς ne rejiciat: sed vultu beni-
 gniori, quàm eorum tenuior exigat genitura, acceptet. Quæ
 tanto refertissima munimine securius prodeuntia, Ill. C. T. tua
 nominis patrocinio micantius sese omnibus oblata patebunt.
 Id igitur Illustrissima Celsitudo tua, innatâ illâ animi ſereni-
 tate, puſillum equidem, at mei in Ill. C. T. affectuosi
 ancillatus inſigne non immeritum mu-
 nusculum accipiat

Ζῶς μέγας ὡς ὀλίγω πειθόμεν & λιβάων.

Ex Athenao Rauracorum, idibus

Aprilis, Anno Chriſtiano

∞ DCVII.

Reuerendi S. & Illustri S. Celsitud. T.

ſubiectissimus

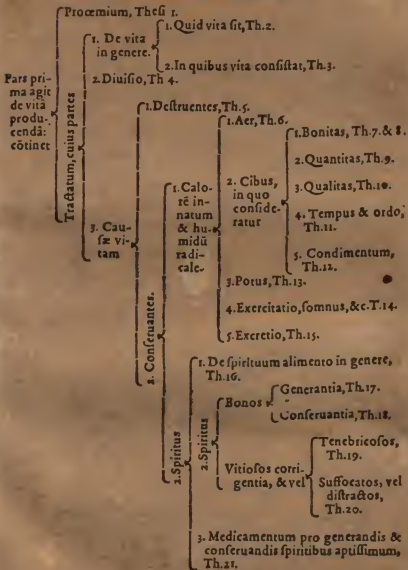
Ioannes Guolffgang Krapffius Mogunt.

POSITIONVM BREVIS

DISPOSITIO

PARTIS PRIMÆ.

De vita producenda *ἡγεμονίης*.

PARTIS SECVNDÆ

De reparandâ iuuentute

Typus.

	1. Proœmium & scopi, Thesi 22.				{ Externa, Thesi 23. Interna, Th. 24.
				Purgantia	
				Corroborantia, Th. 25.	
				Reficientia, Th. 26.	
				Conseruantia, Th. 27. 28.	
	2. Pharmacia.	1. Humorẽ naturalem			{ 29. 30. 31. 32. 33.
		2. Calorem innatum renouantia, Th.			
		3. Faciei nitorem restituentia, Th. 34.			
Pars secunda agit de reparandâ iuuentute: cuius partes		1. Aer, Th. 35. 36.			
				1. Quantitas, Th. 37.	
				2. Qualitas, Th. 38.	
		2. Cibus.		3. Quænam potissimum in cibum adhibenda, Th. 39.	
	3. Dieta.			4. Locus vbi viuendum, Th. 40.	
		3. Reliquæ res non naturales, Th. 41.			
		4. Venus & animi labores, Th.			{ 42. 43. 44.
	4. Reparatio spirituum, Th.				{ 45. 46. 47.
	5. De annis climactericis, Th. 48.				
	6. De imaginibus & sigillis, Th. 49				
	7. Corollarium.				

POSI.

POSITIONES MEDICAE

De producendâ vitâ, & iuuentute
reparandâ,

P A R S P R I M A.

De producendâ vitâ

P O S I T I O P R I M A.

 I T A M longam non solum ab initio semel
fata promittunt, sed nostra etiam diligentia
præstare eandem potis est. Testantur id A-
strologi, confirmant experienciâ Medici: sic
Herodicus quidam literarum studiosus, omnium sui
temporis infirmissimus, ut testantur Plato & Aristot. e-
iusmodi prouidentiâ annum ferè centesimum imple-
uit. Visum est itaque præcepta quædam ingenijs scien-
tiæ cupidis, ad vitam diuturniorem conducentia pro-
ponere, ita ut quod alij tradiderunt latius, nos in com-
pendio succinctè perstringamus, ea ratione, ut necessa-
rij nihil intermittamus, superflui nihil omnino admit-
tamus. Quæ sanè non ignauis, nec hominibus perdita
voluptatum libidine dissolutis, qui breuem quotidie
voluptatem, longæ vitæ stulti anteponunt: nec impro-
bis volumus patefieri, quorum vita mors est bonorum:
sed viris duntaxat prudentibus, atq; temperatis, solertis
ingenij viribus humano generi, vel priuatim, vel publi-
cè profuturis.

Quæritur:

*Cur hoc nostro seculo homines breuius uiuant, quàm
Adami Protoplasti tempore?*

P O S I T I O S E C V N D A.

Vita formaliter coniunctio est animæ cum corpore:

coniunctionis eius nexus & vinculum, calor naturalis est in humido radicali. In calore vita, tanquam lumen consistit, caloris pabulum humor est aereus, & instar olei pinguis. Qui humor si deficiat, caloris naturalis debilitate mors RESOLUTIONE contingit: si obruatur calor humoris excessu, vel vitio, vita SUFFOCATIONE (quæ vel exundantiâ, vel putrefactione, præsertim à pituita, vel excrecente, vel putrefacta contingit) perit. Eapropter præcepta ad vitam producendam, hinc caloris suffocationem, inde humoris resolutionem æquè deuiant.

Aequamentum:

Virum optimo temperamento debeat longissima vita?

POSITIO TERTIA.

Calor insitus animæ ad naturalis facultatis functiones obeundas instrumentum vnicum cum sit, assidue in eodem robore, in eodem vigore conseruandus est. Conseruatur autem duplicis alimenti beneficio: quorum alterum formale est, alterum materiale. Formale Calor influens est, qui insito vnitus, deducit eum de potentia ad actum, eiq; vitam dat, ac vitalem insuper operationem: Materiale alimentum est Humidum radicale, quod ipsum sanguine in iecore attenuato nutritur. Cum igitur calor naturalis conseruetur ex sanguine, ac eiusdem caloris naturalis assidua fiat resolutio: necessarium est eam ob causam, vt ipsam assidue reficiamus, vtq; ei continuum subministremus alimentum, nempe assiduam sanguinem attenuatum. Vt autem istud subministretur assiduam alimentum calori naturali, necessarium fuit vehiculum quoddam, quod tenuius esset, cum vehiculum sit. Hoc autem aliud nihil est quam naturalis spiritus in iecore genitus, non ex sanguine attenuato, sed ex vapore sanguinis.

Queritur:

Quæritur:

*Utrum Parentes protoplasti esu fructuum vitalis arboris
florem iuuentutis perpetuò retinere
potuissent?*

POSITIO QVARTA.

In humido substantia, quantitas, & qualitas spectantur: Hinc humidum quo maius, & simplicius, quanto maiori copia, quo magis temperatum & calori iunctū, temperato potius quàm excedenti: quo fluidum minus & aquosum, sed potius permanens ac viscidum, eo perfectiò animal vitæ erit diuturnioris. In id igitur incumbemus, ut caloris insiti, Humidi radicalis, & spirituum causas, tum destruentes, tum conseruâtes, tum demum reparantes tradamus.

Quæritur:

*An certum longauitatis signum è dentium robore
desumi possit?*

POSITIO QVINTA.

Quæ humorem naturalem citiùs exiccât, & calorem destruunt natium, hæc ferè sunt: Siccior, simulatq; feruentior aer, præsertim igne calefcens, ventus aridior & diuturnior, calidorum siccorumq; nimius vsus, fames infestâs, sitis anhelosa, sanguinis fluxus vberior, violenta alui solutio, eademq; diuturna, profusus sudor, pori plus referati, in Paphum frequēs nauigatio, vigilæ longæ, nimius animi corporisq; motus, anxietas, ira, dolor, tristitia, &c. Humorem supra modum augent his contraria. Vtrumq; præstat Ebrietas frequens, nimia enim caliditate siccatur, humore suffocat ebriosum: vti & cruditas. Vbi enim non coquitur alimētum, hinc quidem deest, quo naturalem irriget humorem, inde verò putrefactum superest, quod exundans insitum obruat calorem.

Παράδοξον.

Homo longo tempore sine cibo vivere potest.

POSITIO SEXTA.

Vt nexus ille corpus inter & animam conseruetur diutius, Aer in quo versamur, tēperatus sit, ad calidum potius & siccum, quam humidum & frigidū declinans: τῶν καλασσίῳ τῆ ἐναιώσῃ τὸ μὲν ὅλον οἱ αὐχοὶ τῶν ἐπεμ-
βριῶν εἰσιν ὑγιεινότεροι, καὶ ἥσων θανάσιώδεις 3. aph. 15. & Ari-
stot. sect. 1. probl. 22. ὑγρα τὰ σώματα ὄντα πολὺ χεῖρο πείττω-
μα, ὅ ἐστι τῶν νόσων αἴτιον. Habitatio lucida sit, nam sub vm
bra situm cariemq; obducimus, sub dio, sub lumine vi-
uimus; ideoque potius rusticis exercitationibus, quàm
vrbanis incumbendum negocijs: Alta sit, orientem po-
tius & meridiem, quàm septentrionē spectet, nam cras-
sum occidens, oriens tenuem subtilemq; reddit aerem:
& australes plagæ calidiores sunt, frigidiores verò aequi-
lonares. Quòd si regiones humidiores, immundæque
colendæ, & alimenta minimè duratura sumenda sint,
is poterit obseruari victus, quem Medici sub aere præ-
scribunt pestilenti.

Παράδοξον.

*Flos inuentutis conseruari potest quoad vires, figuram &
staturam corporis.*

POSITIO SEPTIMA.

Cibi sint Euchymi, qui sanguinem generent non i-
gneum, non aquosum, sed aereum, atq; hunc non cras-
sum, qui facile in aquosum transeat: non subtilissimum
qui facile ignescat, sed mediocrem, qui vnà cum subti-
litate habeat firmitatem. Id ferè Triticum electum, &
inde confectus panis inprimis habet, habent & nuclei
pinei, pistacci, succus glizirrhizæ, & amyllum additis a-
mygdalis dulcibus. Atq; id ipsum etiam habent carnes,
non quæ humidæ sunt, & laxæ, vt suille, & agninæ lactan-
tes,

tes; nec quæ duræ & sicca, vt leporinæ vetustiores, bouinæque: sed quæ tenuêre medium, vt gallinaceorum, pul-
lorum, caponum, pauonum, phasianorum, perdicum,
capreoli, vituliq; iuuenes, anniculi verueces, pariter
atq; apri, nec hædos lactantes spernimus, recentemq;e
caseum, gallinæ, perdis, vel phasiani vitellum oui vnâ
cum albo, vitellus namq; solus delicatorum est nutri-
mentum. Et si stomachus fuerit robustus, proderit an-
feres nutrire speltâ & aquâ nitidâ, ac post necem carnes
sale, & coriandris aceto præparatis cõditas, dies septem
seruare prius quàm edas, ceruumq;e similiter. Proba-
bile est etenim lōgæua quædam animalia, ad vitam con-
ferre diuturniorem: si tamen huiusmodi carnes iuue-
nes comedant. Similiter & aliæ carnes vicissim nunc as-
sæ sint, nunc elixæ.

Queritur:

Virum ciborum varietati simplicitas præferenda?

POSITIO OCTAVA.

Id hoc loco obseruandum est, vt animalia, quæcunq;
in alimoniam diuturnioris vitæ studiosi transferenda
sint, mundis, electisq; alimentis, antequam vescatur, nu-
triantur. Sint item ea ipsa, vt & alia omnia, in pascuis al-
rioribus, & odoriferis enutrita. Et vt omnia in compen-
dium trahamus, animantes, herbæ, poma, fruges, vina,
& quæcunq; in nutrimentum cedent, ex altis odorife-
risq; regionibus eligantur, quas venti temperati fere-
nant, blandi solis radij fouent, vbi aquæ nullæ stagnant,
cultæ sterquilinio non putrescant, sed humore natiuo
luxurientur: vbi etiam quæcunq; nascuntur, diu perma-
nent incorrupta. Hic duntaxat habitandum, hîc quoq;
nascentibus vescendum. Neq; enim facile sperandum
est ex alimentis, quæ breui putrescunt, humorem nos
comparaturos diuturnum, & à putrefactione remotû,

nec sane arbitremur diu nos ibi victuros; vbi terræ fructus incorrupti diu non conseruantur, vbi rarò admodum homines sunt longæui.

Παράδοξον.

Mors euitari potest, sed non in perpetuum.

Physicòs loquēdo, siue de causis mortis extrinsecis intelligamus, ut sunt ex vulnere, casu, venenis, quæ præcaueri possunt & euitari: siue de intrinsecis, quæ sanè dum vita prolongatur, & ipsa euitantur. In perpetuum autem euitari non possunt, quoniam temperies corporis nostri ex quaternorum sese mutuo hebetantium elementorum contrarietate constat. Præter id quod ex Aegyptijs refertur cor hominis primo anno pondus habere drachmarum duarum: secundo quatuor: & inde pro cursu pari in annum quinquagesimum habere cētum drachmarum pondus, à quo decremēta rursus ad æquilbrium supputentur, quæ ambitu peractò ad metam redeant eandem, nec superesse spacia vite eius visceris dilapsu: ex qua ratione centum annorum hominum vitam circumscripserunt. De quibus latius Excell. D. D. C. Bauhinus in commentarijs ad libellum Hippocr. de corde propediem produturis.

POSITIO NONA.

Cruditas verò gravis *Resolutionis* simul & *Suffocationis* causa omni studio euitanda; ideoq; oleum illud vitæ, illuione omnino non obruendum: nec tamen potus sitibundo differendus. Quod igitur huic paulatim absumpto suggeritur, non solùm æquale sit, sed & simile. Vt verò sit simile, non tantùm erit aëreum & pingue, sed & ab omni penitus amurca secretum, id est à fecce terrea & aquea crassiore congesta. Fiet id, si cibos nobis accommodabimus quantitate, qualitate, simplicitate, præparatione conuenientissimos, ieiunio famem revocante, non opprimente, quin, si ita opus fuerit, stomachi etiam exteriore fomento adhibito, atq; stypticis quibusdam

quibusdam post epulas intus assumptis. Cauendum id imprimis ne cibum potus exuperet, aut potum cibus: non sint actu frigida, non longè diuersa, nec crudum addatur crudo. Cibus ad potum esto duplus, panis duplus & sesquialter ad oua, triplus ad carnes, quadruplus ad pisces, herbas, fructus humidiores.

Ἐπεὶ δὲ.

Est mors in perpetuum euitari non possit, potest tamen facilitari.

Atq; id quidem ratione duplici, primo quidem & verè facilitior, imò iucunda mors redditur securà transacta vita conscientia. Quæ es enim terrestria desipiunt, cælestia anhelantes, isdem mors exoptata venit: Hinc D. Paulus, Cupio dissolui & esse cum Christo. atq; utinam hac rectè considerarent, quæis mortis recordatio horrore est, eandemq; vita sanctimoniam discerent contemnere. Sunt dein & alij modi quibus dissolutio illa corpus inter & animam leuior redditur. Mors enim homini minus molesta est ex senio, ut Aristoteles inquit, hoc solo deterior, quòd antè multa perfert incommoda adeo senex. Proxima, quæ ex vipera cuiusdam morsu contingit, cuius meminit Plutarchus. Succedit huic quæ ex potu meconij: nam dormientes pereunt, ut & cicuta potu, quæ tamè persape torquet. Facilitior quæ sit dealbatis nuper cubiculi parietibus, accensisq; carbonibus cum quis dormierit. Succedit quæ suffocatione in aquis accidit; quæ verò sanguinis proflusio aduenire solet, iuxta finem laboriosa est, ut refert Tacitus.

POSITIO DECIMA.

Herbæ & fructus humidiores accipiantur parcè, parcius lac, ac pisces, & vtrumq; cum melle, parcissimè fungi, atq; cum aromaticis, & semine pyri. Quæ humidiora sunt vel pingua, aromaticis, acribusq; condito, ne alienum, patridumue membris inferant humorem, vnde cita possit imminere canicies, & pallor, rugositasque

ienilis. Carnes quoque, si quotidie comedantur, atque etiam si pondere pani propinquent, citam inducunt putrefactionem. Sicciora paulò conueniunt magis quàm humidiora, siccissima, aut vitanda, aut largiore potu temperanda. Humida, vt putrefactioni obnoxia fugienda. Ad frigida nimium, aut nimium calida, cautiſſimus eſto, calida ſimul & humida ſequere.

Queritur:

Virum homo naturaliter poſſit reſuſcitari à mortuis ſolius naturæ opere? N.

POSITIO PRIMADECIMA.

Septima quaque hora alimentis modicis recreeris, corpore ſimul & animo quieſcente, calore vitato. Si ferueat aër, epularum humor calorem ſuperet, ſi frigeat, calor humorem, vtrobiſque verò modicus ſit exceſſus, vtrobiſque calor & humor nonnihil glutinum habeat atq; ſtypticum, vt illinc membris irrigatus humor inhæreat firmitus, ac diu ſub calore perduret. Vbi complexio, ætas, locus, tempus ad calidum ſiccumue labitur, tu quoque pauliſper ad oppoſita declinato, vbi ad frigidum aut humidum, ſimiliter ad contraria vergito: vbi temperies, ſeruato temperiem. Ne incipiat à potu menſa, nec potus ſit ſemel vberior, ſemper ſtypticum aliquid abſq; potu, vel modico, lequatur cœnam.

Παράδειγμα.

Animalia inſecta reſuſcitari poſſunt.

Ita ſit in ſubmersâ muſca, quæ tepidis obruta cineribus, vel calido aſpirata ſtatu reuiuſcit. Sic apes ſubmerſæ vitam recipiunt in ſucco nepetæ, & anguille aqua deſiciente emortuæ, ſi corpore integro exiſtente ponantur ſub ſimo in aceto, addito vulturis ſanguine, poſt paucos dies omnes vitæ reſtituuntur. Echineim quoq; ſi quis in fruſta diſcerperit, & in mare proiecerit, paulo poſt partes conuenire & reuiuſcere aiunt. Scimus quoque

quoque, pelicanum necatos pullos suos reuocare ad vitam proprio sanguine.

POSITIO SECVNDADECIMA.

Epulas condat frequenter hic puluisculus, cui ea vis inest, vt à putrefactione alimentum quàm diutissimè conseruet. R. myrobal. emblic. 3. ij. santalor. omn. ʒ ss. cinnamomi ʒ j. croci ʒ j. Proderit & vsus corallior. santalor. rosar. coriandr. mirobalanor. citoniorum, diacitonites, saccari rosac. quæ sanguinē reddunt meliorem.

Quæritur.

Virum planta, quæ exaruerunt, renouescere possint?

POSITIO TERTIADECIMA.

Potus si aqua sit, sit pura, sed parca, vel aquæ incocta sint glizirrhiza, cinnamomum, & alia quæ huic conueniunt negotio. Præstat omnibus vinum. Id verò siue album sit, siue rubrum, esto clarum, suauē, stypticum, odoriferum, & quod indigeat aqua: nisi forsan vinum repereris leue, simulatq; durabile, quod rarissimum esse solet. Temperatum sit, quòd habitudinem corporis frigidam calefaciat, refrigeret calefactam, humectet siccam, humidam desiccet, atq; omnino naturalem reparet humorem, calorem foueat, contemperet vtrumq;. Quod si vinum generosius sit calidiori excoctum æstate, ventisq; fauentibus expurgatum, aqua fontis purissimi, prius paulò quàm in usum veniat, quo perfectius alteretur, ac minus noxium sit, contemperetur. Miscendum verò magis iuuenibus, minus ijs senibus, quibus calor adhuc fortior est, minimè verò ijs, quibus calor debilior. Frigida namq; duraq; senectus (vt inquit Plato) ita mero feruet atque mollitur, ut vel igne ferrum, vel aqua lupini. Aquosum verò & debile, vel acerbum, fugiendum omnino, vtpote quod intra venas & membra citius acescat, aut certè alio putrescat modo.

Bruta perfecta ad vitam reuocari possunt.

Sic leones inanimem partum inhalando viuificant, muſtela interempta spiritu & voce parentis reuocatur in vitam. Ad animalium autem viuificationem non parum conferunt herba quadam & confectiones, quales ex cinere phanicijs & serpentum exuujs fieri tradunt. Hinc Xanthus historicus narrat herba quadam nomine Bali, occisum Draconis catulum, vite restitutum à parente, eademq; Tillonem quendam, quem draco occiderat, resuscitatum. Et Iuba refert, in Arabia herbâ quadam hominem reuocatum ad vitam.

POSITIO QVARTADECIMA.

Abſint à cibo ♀, ſomnus meridianus, vigilia nocturna, labor animi & corporis immodicus, ſed exercitationes corporis poſt primam digeſtionem ſint, ad ſudorem quaſi productæ. Eatenus tamen exercitationi corporis eſt addendum, & animi detrahendum, quatenus epulis veſcimur durioribus, ad diuturnitatem vitæ aliquando forſan neceſſarijs. Somnus nocturnus, quia ſemper eſt neceſſarius, ſemper bonus, diurnus autem, niſi admodum neceſſarius, nunquam bonus.

SYZITISIS DE RERVM PROPRIETATIBVS OCCVLTIS.

I.

Ad res naturales producendas concurrunt Elementorum materia, qualitates & Forma. à qualitatibus prima, ſecunda à materia, à forma occulta proficiſcuntur facultates. Elementa autem ad compoſitiones rerum concurrentia triplicia ſunt, primo puriſſima, incorruptibilia, immutabilia & incorporea, non à quibus, ſed per que omnium naturalium rerum virtutes producuntur in effectum, ut idea. Dein pura quidem & nitida, ſed corporea, ut cæleſtia: Demum ſeculenta & crassa, ut in inferioribus ſive ſublunaribus.

POSI-

POSITIO QVINCTADECIMA.

Neque id sanè omitrendum, vt sæpiusculè primas superfluitates leni medicamento educamus, ne ijs paulatim congestis, noxius congregetur acervus. Præstabit id tutissimè aloë ritè præparata: Lauetur aloë cum aqua vel succo rosar. aut cum rosis recentibus contritis perfectè misceatur, addantur mirobalani & mastix, seruetur ad vsum: Mirabile medicamentum ad conseruandam mentem sanam in corpore sano. Os quoq; aquâ crebrò colluendum, manus, faciesq; aquâ rosaceâ, pauco mistâ aceto perfundenda, similibusq; odoribus crebrius vtendum, quibus spiritus reficiantur: neq; etiam oberit glizirrhizæ succum aut saccharum candum ore continere.

II.

Ἰδιουγενεῖας hæc, siue occultas proprietates ab elementorum qualitatibus Alexander Peripateticus, Plato ab ideis rerum formatricibus: ab intelligentijs Auicennas: Hermes à stellis, à formis rerum specificis Albertus proficisci arbitrantur. Et omnes suo modo veritatem assecuti sunt.

POSITIO SEXTADECIMA.

Quæ hætenus dicta sunt, calorem insitum spectant, & humidum primogenium. Nunc qua ratione spiritus conseruandi sint & nutriendi, breuibus declarabimus. Verumenimuerò, vt corporea moles non nisi crassa materia coalescere potest; ita sanè spiritus non nisi fumo quodam atq; vapore, imò & aëre ipso enutritur. Hinc teste Auicenna corpus dulcedine, spiritus aromaticitate quadam sustentatur. Aromaticam autem illam qualitatem odorem dicimus, acutam, & quodāmodo stypticam. Proin quoniam iecur quidem corpori per sanguinem alimentum præstat, dulcedine plurimum augetur: cor autem quoniam & creat spiritum, & spiritui

procreat alimentum, meritò desiderat aromatica. Expedit tamen & aromatica pro corde condiri dulcedine, & dulcia pro iecore, aromaticis committeri, dulcedine interim nimîa euitatâ.

III.

Multis modis easdem facultates abditas inuestigare possumus. Sic quasdam exploramus per viam à similitudine sumptam. Sic animalia longæua conferunt ad vitam producendam, ad corporis renouationem, & restitutionem iuuentutis, quæ virtute prædita sunt renouatiua. Sic cerebrum prodest ad cerebrum, pulmo ad pulmonem, sic ferunt rana dextrum oculum dextro, sinistrum sinistro suspensos è collo natus caloris panno, lippitudines sanare. cor noctua, linguâ rana aquaticæ sordi dormientis imposita, secreta prodere, & alia infinita.

POSITIO SEPTIMADECIMA.

Interest igitur profectò quamplurimum qualem spiremus aërem, quales hauriamus odores, talis enim & spiritus in nobis euadit. Eatenus autem nos anima per vitâ vegetat, quatenus spiritus Harmoniam seruat cum anima conuenientem. Spiritus itaque in primis fouendus & conseruandus, quod fiet aëre electissimo, nutrimenti quæ sanguinem generant euchymum, medicamenti item, siue id fiat Theriacâ, hyeme & autumno per septimanam bis, semel æstate & vere ad 3 j. vel 3 ss. cum vino claro, vel aqua rosacea pro qualitate temporis & vtentis, assumptâ, quibus tamen diebus à calidis abstinendum, æstate etiam frigidis vtendum: siue aloes in hunc vsum præparatâ, ut R. mirobal. chebul. 3 ij. emblicor. rosar. purpur. santalor. rubr. cinnamom. croci, corticis citri, been, melissæ an. 3 j. aloes lotæ 3 xij. F. pil. Vtere hieme cum vino, æstate cum aq. rosarum.

Siue alio denique medicamine, in hunc præparato finem, quale hoc est præstantissimum: R. cinnam 3. iv.

miro-

mirobal. embl. chebul. an 3 ij. croci, rosar. an. 3. ss. fantalor. rubr. 3 ij. corall. rubr. 3 j. sacchari albiss. in aq. rosar. succo citri, vel limon. an. q. l. dissoluti. coq. suauiter. dein adde mosci, ambræ, an. 3 j. F. Morfusi, inuoluantur auro. Singulis confert membris, viribus, & spiritibus, acuit sensus, ingenium excitat, confortat memoriam.

I V.

Per litem item & amicitiam deprehendi possunt, que sunt inclinationes quadam naturales rerum in se inuicem, appetendo talem vel talem rem, si absit, & moueri ad illam, nisi impediatur, & acquiescere in adepto: fugiendo contrarium & horrendo proximationem eius, nec quiescere in illo. Hinc fit ut quedam mutuo sibi connubio associantur, & tanquam fœdere deuinciantur, quedam verò sibi ipsis infesta, similitate dissentiant, caciùq; laborent discordiis: vel horribile aliquod & destruetiuum habeant, quòd rationibus ullis & probabilitibus nec queri, nec aritari possunt: nec prudentis erit huiusmodi causarum aucupio probare, nisi quòd spectaculo eo fuerit Natura ipsa delectata, nec aliquid placuit esse sine pari, & nil esse in Natura occultis, quod arcanâ proprietate non vigeat, & peculiari.

POSITIO DVODEVIGESIMA.

Neq; interim suauis intermittendi odores, ij tamen fugiendi si calidiores, vel frigidiores sint, amplexandi mediocres, frigidi calidis, sicci humidis intermiscendi. Conuenientissimi fermè sunt odor vini, panis calentis, & mellis, quibus Democritus iam iam expiraturus spiritum ad quatrduum, ut obsequeretur amicis, vltierius etiam, si modo placuisset, spiritum seruaturus, retinuisse fertur.

V.

Sic magnes attrahit ferrum, smaragdus diuitias & gratiam, iaspis partum aproxis herba radix à longinquo ignem, palma summa sine mare infrugifera est, pauones inter & co-

lumbas amicitia est, feles gaudent nepeta, ad cuius affricationem concipere traduntur.

POSITIO VNDEVICESIMA.

Quod si spiritus generentur plus iusto tenebricosi, suauibus sonis & cantibus corrigendi, tum etiam sequentibus medicamentis emendandi. R. Serici crudi colore coccineo nuper tincti lib. j. infundatur in succo pomorum dulcium, succo buglos. aq. rosar. an. lib. j. per horas xxiv. coquantur dum aqua rubeat. Extrahe sericum, & diligenter exprime, infunde saccari candidiss. 3 C L. Coq. rursum ad consistent. mellis, amoveantur ab igne, adde ambræ 3 vj. liquecat, adde dein hunc puluerem: Rec. Xilol. cinnam. an. 3 vj. lapidis lazuli abluti 3 xij. vnionum 3 ij. ☉ veri 3 j. musci electi 3 ss. F. Elect. datur à 3 j. ad 3 ij. ante cibum tribus aut quatuor horis. Vel si mauis, licebit parare sequentia, quæ tantum nutriunt, quantum fouent & roborant, spirituique præterea & ingenio tantum stabiliendo, quantum aciendo & illustrando conueniunt. Rec. saccari cocti cum floribus buglos. 3 ij. corticis citri condit. 3 j. mirobal. chebul. condit. 3 ij. cinnamom. el. 3 j. santalor. corallior. serici coccinei, croci, margaritar. an. 3 ss. ☉, ☽ an. 3 j. ambræ, moschi an. gr. ij. Infundantur omnia in succo citri vellimonis, saccaro cocti. Alia confectio, quæ aliquanto salubrior, certè multò suauior. R. amygdalar. dulcium, 3 iv. nucleor. pineor. ablutor. diei vnus spacio, sem. cucum. an. 3 j. saccari candi 3 iv. saccari albissimi lib. j. ss. infundantur in aq. rosar. limon. & citri, in qua extinctum fuerit ignisrum ☉ & ☽. coq. lentè. Demum adde cinnamomi, been rubri, santal. rubri, coralli an. 3 j. margaritar. croci, serici coccinei præparati an. 3 ss. ☉. ☽ an. gr. xij. hyacinth. smaragd. saphir. carbunculi an. 3 j.

VI.

E conuerso autem Rhabarbarum pellit choleram, smaragdus & vitex libidinis aſſum, corallus, atra bilis illuſiones, & ventriculi dolores, adamas magneti adimit trahendi vim, ibidis penna ſcorpionem reddit immobilem, timent viſo gallo leones, & ſuis grunnitu audito elephas, horret lupum agnus, quæ antipathia etiam poſt mortem ipsis immanet, coluber nudum hominem timet, quem indutum veſte perſequitur, oliua à meretrice plantata, vel infructuoſa perpetuò manet, vel omnino exareſcit. Vitis cùm intortis clauiculis omnia complecti ſoleat, ſolam refugit braſſicam: nam prope ſentiens, in aduerſam partem ſe torquet, ut ſiquis eam admoneret hoſtem eſſe in propinquo, dumq; coquitur braſſica, vinum vel ſi pauciſſimum inſtilles, nec coquitur, nec color ipſius conſtat. Ipſumq; olus, quo vitis fugatur, aduerſum cyclamino, & origano perareſcit, ut vinum vireat, alterum pereat, nec ſeſſe eſt: iuxtaq; conſociata ſæpe arida conſpiciantur. Araneus exitioſus eſt ſerpenti & bufoni, quæ aculeo in frontem adaſto interimit. Cancer attactus herba polypodio chelas abiicit.

POSITIO VICESIMA.

Si verò ſpirituum immineat ſuffocatio, aut nimia compreſſio, quod mœror frequens torporq; portēdit, odores circumfuſi hauriendi: vbi fugam exhalatione ſpiritus moliuntur, odores potius nutrimentis infuſi aſſumendi. Conuenientiſſimi ſunt odor vini calidi, odoriferique, ſaccari, cinnamomi, doronici, anſi, marathri. Et quoties diſtractio ſpirituum timetur, calidioribus, acutioribus, & ſubtiliſſimis vtendum, quæ cohibere parumper volatuum ſpiritus, ac ſiſtere valeant, vt croco, garioph cinnamom. pane aduſto, aq. roſac. aceto roſato, roſa, myrto, viola, ſantalidis, coriandro, pomo citrio & citonio. Mentha recens, menti ſalutaris, ſpirituique tutiſſima, vt & alexipharmaca omnia, non guſtu tantum, ſed & odoratu vitæ admodum ſalutaria ſunt.

VII.

Insunt præterea rebus virtutes quedam à tota specie, sic insidiositas & fraudulentia in vulpe, tristitia & melancholia in catto, adulatio in cane, audacia & animositas in leone, timiditas in lepore & agnorapacitas in lupo, ira in tigride & apro.

POSITIO PRIMAVICESIMA.

Electuatium porrò apprimè spiritibus cōferens, nec odore solum conducens, sed & gustu suaue, atque vitæ inprimis salutiferum: Rec. Mirobal. emblic. chebul. indar. an. ʒ. j. dorōnici ʒ. ls. cinnam. ʒ. ij. croci ʒ. j. ambra mofchi an. ʒ. j. contundantur, saccari rosar. q. s. fantali rubri quantum ad colorandum satis est, mellis, emblicarum, vel chebularum quantum sufficit ad consistentiam electuarij, auri folia tot, quot prædictorum vnciæ. Vel si prædicta non suppetant, Rec. Mirobal chebul. marathri, saccari aq. rosar. dissoluti q. s. fumantur ieiuno stomacho, & post cœnam.

VIII.

Insunt & sua proprietates indiuidui dono: sic homo alius casum horret, alius catti aspectum. Sic dicunt os hominis mortui, qui febre nunquam laborarit, supra patientem suspensum, à febre quartana liberare.

PARS ALTERA.

DE REPARANDA IUVENTUTE.

POSITIO SECVNDAVICESIMA.

TQVE hæc ferè sunt, quibus eam, quæ præsens est, conseruare possimus iuuentutem. Venimus nunc ad alteram partē, in qua eius, quæ iam euauit, recuperanda rationem tradere mens est. Quod quò priori difficilius est, eo etiam si fiat obscurius mirum non est. Scopj autem in iuuentute restituenda

enda præcipuè hi sunt: principio quidem calor naturalis restaurandus, dein humidum ingenitum, postremò spiritus refarciendi, id quod pharmaciâ partim, partim victus ratione consequemur.

Παρεδόξον.

Senex quoad vires & faciei decorem reiuuenescere potest, quoad staturam non potest.

POSITIO TERTIAVICESIMA.

Pharmaciam quod spectat, si reiuuenescere mens sit, peregrinos in primis humores corpori imbibitos expurgare gradatim necessum est, siue id fiat exterioribus frictionibus, lauacris, sudoremq; prouocantibus, interea salubribus, duraturisq; alimentis paulatim corpori nouum & benigniorem succum suggerentibus adhibitis: siue medicamentis comperentibus intro assumptis.

I X.

Ea verò facultates quibusdam secundum totam substantiam, quibusdam verò certis immorantur particulis. Secundum totum quidem pisciculus ille echineis solo tactu nauem sistit, & umbra hyena contactu canes obmutescunt. Secundum aliquas verò partes, siue lingua sit, siue oculi, siue alia membra. Sic oculis basilisci violentissima inest vis occidendi homines, sic & Telchines Rhodi populi dicuntur fuisse, qui omnia aspectu suo in petrus commutabant. Sic cor vrpupæ formicas fugat, non pedes non oculi, fel caprarum vase aeneo in terram conclusum, ranas congregat. Sic osiculo illo, quod Arabes Albaidaram vocant, virum tanquam planta ex semine in resurrectione mortuorum corpus nostrum animale repullulasceat, Theologis disceptandum relinquo. D. D F. Platerus & C. Bauhinus, Promotor & Præceptores mei obseruandissime in operibus suis anatomicis.

POSITIO QUARTAVICESIMA.

Purgant humores veteres, putridosque trochisci de

vipera, helleborus itē præparatus. Qui cautiore sunt, helleboro gallinas pascunt, hominem verò gallinis. Quòd si diætā non sufficit, clystere, vel manna, vel aloë lota securus vteris. Si alius adstrictior sit, manna cum iure caponis, mirobalanisq̃ue, sin minus, hac te iuuenē etiam in senectute purgatione seruabis: Rec aloes lotæ ʒ j. mirobal. emblic. chebul. rosar. rubr. masticis an. ʒ. ij. cum vino maluatico f. pil. Si magis te bilis, Rhabarbarum, agarici verò trochiscos, vbi pituita infestat, cum aloë iungas. Sumantur in aurora iv. vel v. pilulæ.

X.

Nec id omnino prætereundum quasdam proprietates rebus in vita tantummodo inesse, quæ pereunte vitâ, simul euanescent: sic cor muscæ, talpa, hirundinis, vel vrpæ, viuentis ereptum, calens adhuc & palpitans deuoratum, memoriâ, intellectum, & diuinationem conferre creditur.

POSITIO QUINTAVICESIMA.

Confectionem si possas, cæteris hæc præstare videtur: Rec. mirobal. emblic. belliric. indar. chebul. an. ʒ. j. cinnamom. ʒ. ij. doronici, rosar. rubrar. an. ʒ. j. santali rubri ʒ. ij. croci ʒ. j. moschi, ambræ, an. ʒ. j. saccari tabarzet, succo citri, & aq. rosar. dissolut. q. s. coq f. Bol. auroq; inuoluantur. Sumantur horis quatuor ante prandium. Vires mirabiliter restituit, & corroborat, illustrat spiritus & firmat. Proderit & sæpe calefactum panem, generoso vino & aqua rosacea persundere, & modico insuper cinnamomo saccaroq̃ue vberiore condire. Quin & sæpiusculè cum amygdalino miscenda lacte, & modico pane. Huc referendum quoque medicamentum ad restituendam iuuentutem descriptâ ab Alexio Pedemontano, initio secretorum suorum.

XI.

Sunt tamen & alia, quæ etiam post mortem permanent constantes:

Rantes: sic aquila penna aliarum auium pennas destruunt & corroduunt, leonis pelles omnes alias consumit. Sic tympanum ex pelle lupi confectum facit obmutescere tympanum factum ex pelle agni. Et si ex urfi & equi, vel lupi & agni intestinis chordæ in lyris tendantur obstrepent, nec temperamētum unquam efficient. Et vestimenta ex lana siue ex pellibus agnini, lupi morsu violatis confecta, incredibilem pediculorum procreant multitudinem: quod factum fuerit tympanum ex pelle erici marini, procul omnia fugat reptilia: & fides ex intestinis lupi, fidibus ex ouis intestinis sonum intercipiunt.

POSITIO SEXTAVICESIMA.

Quòd si arbor humana arefacto paulatim humore tabescere videatur, tum primum humano, iuueniliq̃ue liquore irriganda, quo reuirescat citius. Ad id inprimis conducet crescente luna famelicum puellæ sanguinæ & sanæ, lactantis puellum, natiuo lac tepidum calore haurire, cum modico dulcis marathri puluisculo, saccharo ritè permixto. Nam si nec saccharum in vêtre lac cogi, aut putrefieri permittet, marathrum verò lacti amicum, dilatabit ad membra. Idem præstabūt panacæ ex sanguine humano chymicè destillato, nam suctio ipsius sanguinis ex venis, nauseabunda est, & crudelis videri posset: nisi coctum malis cum saccharo, vel quod optimum, destillatū cum saccharo. Quin proderit etiam stomachum sanguine suillo spongiæ imbibito, ex sue adhuc calente, fouere.

XII.

Consistat porrò ex influxu corporum cælestium multas inferioribus, easq̃ reconditas indifacultates, ad quas inuestigandas plurimum proderit cognoscere cuiusnam stellæ, vel signo cælesti quodlibet subsit: id quod per arduum est, & coniecturâ magis, quàm arte consequimur. Præbent tamen nobis indicia res ipsæ, vel per imitationem radiorum, vel motus, vel figura supe-

riorum: quedam etiam per colores & odores, quadam per suarum operationum effectus quibusdam stellis consonantes. Quæ omnia breuiter exemplis quibusdam declarabimus.

POSITIO SEPTIMAVICESIMA.

Facile verò in tota corporis arbore seruabis humorem, si in radicibus conferuaris. Accipe igitur gallinarum, pullorum, vel caponum, cor, iecur, stomachum, testiculos, & cerebellum, coq. in aqua modica, minimo sale. Cocta contunde ex tota carne & toto iure & saccharo, addito recentis oui vitello. Fiat placenta, modico cinnamomo, crocoq; condita, & aurata. Vtere esuriens semel in die, claro ad potum addito vino.

XIII.

Solaria sunt heliotropium, sponsa solis seu calendula ratione motus, lotos, quæ oriente sole folia explicat, occidente verò contrahit: paonia, chelidonia, citraria, zinziber, gentiana, delamnus, verbenapræstans vaticinium, laurus puluillo supposita verificans somnia, cedrus, palma, hederæ, viuis, crocus, amaracus, libanotis, quæ ferè cordiales sunt herbe. Sic olea, salsix, tilia, ulmus, & populus alba, quæ frondes obuertendo, solisbium ostendunt.

POSITIO DVODETRICESIMA.

Mirum verò quantum senibus Marathrum sit profuturum. nam nutrimēta per membra diffundit, & quæ facultate lac, eadem humorem auget naturalem Vnde Dioscorides ait Marathro serpentes annuam exuere senectutem. Nec suâ laude frustranda saluia quæ naturæ virtutem temperatè calefacit, & firmat, paralyfin propulsat. Conducit & plurimum Zingiber conditum, cui calor est cum pinguedine, & pinguedo illa humori nostro attemperata.

XIV.

Lunaria sunt selenotropion, quæ ad lunam vertitur, et heliotropium

Isotropium ad solem, palma arbor ad singulos lune ortus, singulos emittens ramos, oliva, chinostares, quæ substantia, & foliorum numero cum luna crescit & decrescit, anäthe, dictamnus, lilium consallium, lilium candidum, item quæ plenum orbem lune representant ut chamemeli genera. Quæ omnes cerebrum roborare existimantur, participatione quadam virtutis lunaris.

POSITIO VNDETRICESIMA.

Quæ cor spectant, & spiritus absumptos renouant, hæc ferè sunt, quæ aromaticam quandam vim obtinēt, vt sunt mirobalani, zedoar xyloal cortices citri, gario-phyl. cinnamom. nux muscata, zinziber conditum, moscus, ambra, aurum, C. corallum, spodium, margaritæ, & gemmæ aliæ, quæ præter aromaticitatem afferunt vini diluendi. Sic mirobalani hisce præcipuè præditæ sunt viribus: superfluum exiccant humorem, vnde canitiem prohibent, humorem verò naturalem colligunt, & à corruptione, & inflammatione conseruant, vnde vitam prolongant, styptica demum aromaticaq; facultate virtutem & spiritum naturalem, vitalem, & animaleum congregant, fouent, roborant.

X V.

Saturnalia sunt asphodelus, serpentaria, ruta, ciminum, hel-leborus, sylphium, mandragora, opium, ficus atra, cupressus, apium.

POSITIO TRICESIMA.

Aromatica verò ad reparandas vires maximè conueniunt, quæ humida sunt, calida, & pingui quodam lentore prædita, vt sunt radices been vtræq; recentes. Aut quando cum virtute quadam subtili & odoriferâ, acutâque, substantiam habent densam, & stypticam proprietatem, vt mirobalani, succinum, rosæ, succus & semen citri, santali, coriandrum, myrtus, &c.

XVI.

Iouialia sunt barba Iouis, ocimum, buglossa, macis, spica, mentha, enula, viola, lolium, hiosciamus, populus, quercus, mirobalani, Rheum barbarum, manna.

POSITIO PRIMATRICESIMA.

Cordialia calida sunt zedoaria, xyloal. cortic. citri. garyoph. nux moscata, macis, olibanum, mastix, doronicū, salvia. Zinziber maxumè prodest ob pinguem humiditatem, humido radicali perquam simillimam. Ambra & moscus calore temperata, lentore, & styptica subtilitate prædita appropriata sunt ad vitam in membris & spiritibus confirmandam: quin & aqua ex iisdem destillata, quartam restituit concoctionem, & noxas inde erumpentes corrigit.

XVII.

Martialia sunt elleborus, allium, euforbium, raphanus, laseris, napellus, scammonia, urtica, flammula, & quæ aut spinis munita sunt, aut contactu suo cutem urunt, & quæ comesta lacrimas excutiant, ut capæ, porrum, synapi, castorium.

POSITIO SECUNDATRICESIMA.

Calida porro & tenuia cardiaca sunt cinnamomum, & crocus, quæ sanè ne naturalem calorem nimis excitent, humoremq; dissoluant, frigidis & durioribus miscenda sunt, quibus vehiculi loco addenda sunt. Vnde quoniam humor naturalis maxumè viget in corde & arterijs, vt cordialia omnia per angustos meatus ad præcordia latissimè perferantur, his crocum inferre, vt verò ibidem sistantur, mirobalanos adhibere, vt vtrunque consequaris, inter calida moscum & ambram, inter frigida rosas & myrtum sume.

XIX.

Veneræ sunt verbena, viola, capillus veneris, valeriana, thymus, coriandrum.

POSITIO TERTIATRICESIMA.

Aurum omnium rerū temperatissimum, & à corruptione tutissimum, calorem naturalem cum humore mirificè temperat, humores à corruptione tutatur. Id quò facilius à corde attrahatur, vel subtilissimum fiat, vel cum subtilissimis est exhibendum. Optimum erit, si absq; alienā permixtione aurū fiat potabile, sin minus possit, cōtusum & in folia redactū volūt exhiberi. Aurū fermè potabile sic habebis. R. Florum borrag. bugloss. melissæ, ʒ in ℞ vel ʒ vel ʒ cum benigno aspectu ʒ vel ʒ, coquātur cum saccaro aqua rosar. dissoluto, & p qualibet vncia inferre auri folia tria, sume ieiuno ventriculo. Vel aqua caponis cum iulep rosato & folijs auri, & vnā cum eiusmodi potu recentem comedito oui vitellum. Lullius solo Philosophorum cœlo senibus intra paucos dies florem adolescentiæ restituit: imò iam morti etiam proximos sua E. Q. cum magisterio chelidonix ad vitam reuocare sese pollicetur.

X I X.

Mercurialia sunt pentaphyllon, mercurialis, fumaria, pimpinella, maiorana, petroselinum.

POSITIO QVARTATRICESIMA.

Hæc ferè sunt, quibus virium robur restaurari potest: Quòd si iuuenilem faciei senex exoptet nitorem, hisce cum medicamentis faciliè consequetur: R. Carnis vitulinæ lib. ij. columbar. pullos num. ij. semin. cataput. à corticibus mundator. ʒ iv. Pineor. amygdal. dulcium, amaran. radic. lilior. albor. cæruleor. Fabar. contusar. & mundatar. Fellis bubuli, rad. serpentariæ, fraxinell. an. q. f. limonium vnum purgatum & incisum, Gūmi ammoniac. in aceto dissolut. flor. ligustri an. q. f. Miscantur, destillentur igne lento, apposito ad odorem conciliandum aliquantum moschi, & belzoini. seruetur ad

vſum. Si candorem mauult rubicundum, aliquantulum addat alcannæ, vel rubeæ tinctorũ, vel praſſij. Si froſ rugoſior ſit, ſtillatio corriget liquore, qui ex albuminibus ouorum emanabit, aut radice cucumeris aſinini pulueriſata & cum roſacea miſta, aut brioniæ radicis ſucco ſimiliter aqua roſacea permixto faciei inuncto. Hiſce ſenes & ſimilibus medicamentis faciei perfacile corrigent incõmoda, id tamen eos men inſiſſe velim, vt cùm corpori exornãdo impertiuntur operam, caueant ne animam corpore plus millies præſtantiorem, &
LES V CHRISTI Mediatoris noſtri & Seruatoris Sanguine emundatam, deturpent, imò d abolo præparent. Id id eſt quod ipſos meminifſe velim.

X X.

Subſunt & aſteriſmis certa quedam, ſic arietis ſubefſe aſparagos teſtatur experientia, & baſilicon ſcorpioni: Nam ſeminata raſura cornu arietis, naſcuntur aſparagi, & baſilicon contritum inter duos lapides gignit ſcorpiones.

POSITIO QVINTATRICESIMA.

Qui ſeptimum iam ſeptenarium impleuerunt, quinquageſimum agentes annum, virent inprimis æſtum, gelu, nebulas, ventos vel ex palude flantes, vel irrum-pentes ex anguſtis locis, atque vbi aer vel mouetur violentius, vel nullo mouetur modo. Habitatio humidior non ſit, ſit ſine ſœtore. Hyeme velut oues aprica perât, æſtate velut apes amœna reuiſent, frequenter virent eis inter verſentur plantas, & ſuaue redolentes, nec parum fortaiſſis proderit, verſari cum ſanis, atque ijs quidem, qui tibi naturâ ſimillimi ſunt, paulò potius iunioribus, quàm ætate proſectiori.

X X I.

Habent & planta, omneſq; res naturales ſuas à natura ſignaturas impreſſas, vnde occultas earum proprietates æſtimare ac

*re ac djudicare ut plurimum licet. Sic planta quæ animalia
representant, aut animalium partes, ad morbos cõducunt pro-
pellendos, qui ab ipsis animalibus suboriri possunt.*

POSITIO SEXTATRICESIMA.

Corpus totum mane leniter perfricetur, deliniaturq;
aduersum aeris & laboris incommoda calẽte oleo, vel
vino quopiam subamaro, cui prius infusa sint myrrha,
rosa, myrthus. Salvia frequenter ore geratur, neruis ac
dentibus amicissima. Ignis vsus sit vt medicina, quan-
tum scilicet expellendi frigoris, & suscitandi caloris in-
nati necessitas postulat, alioquin tanquam edax humo-
rem naturalẽ exiccaturus vitetur. Sol quoad delectat,
admittatur vt alimentum.

XXII.

*Sic serpentaria maior, quæ serpentẽ representat, Rhamnus,
aut spina alba, in qua acutæ spina habent similitudinem den-
tium serpentis, morsum serpentis persanant. Orchis myodis a-
pum icilibus confert, psyllij semen, quod pulicem ementitur,
eosdem fugat, quæ caudam scorpj representant, vt scorpionidæ
varia genera, scorpionum plagis aduersantur.*

POSITIO SEPTIMATRICESIMA.

Cibum quod spectat, id inprimis decrepitos memi-
nisse expedit, naturam debilem nutrimentorum pon-
dere non esse fatigãdam, aut epularum diuersitate dis-
trahendam. Nam & iuuenilis ætas hoc vitio fit citò se-
nilis. Sit igitur mensa frequentior potius quàm copio-
sior, nec tam multâ naturam alimonîâ, quàm frequen-
ti reficiant, interuallo tamen interim ad digestionem
concesso.

XXIII.

*Planta quæ oculos referunt, ysdem salubres sunt vt Enphra-
sia: quæ vterum referunt ad partum valent, vt aristolochia,
cyclamen. quæ vesicam referunt, eiusdem conducunt affecti-*

bus, ut Solanum, Halicacabum, staphylodendron seu nux vesicaria. Quæ lienem exprimunt, eiusdem medentur malis, sic asplenum, hadera. Iecur ostendentes, iecori adhibentur, ut lichen, hepatica. Fumaria lienaris æquæ ac iecoralis plantæ sūt, quod radice scirrhusa utrumq; viscus referat.

POSITIO DVODECVADRAGESIMA.

Eum itaq; omnino seruent cibū, ex quo sanguinem plurimum, spiritumq; quàm copiosissimū consequantur. Proderunt vitelli ouorum recentes, & vinum aliquantulum dulce & plurimum odoriferum: Vinum nempe spiritus, vitellus cordis recreat sanguinem. Carnibus utatur electissimis, & coctu facillimis, atq; in vniuersum, diætā sequantur calidum pariter & humidum adaugente. Quòd si, ut non rareretur fit, ventriculo sint ad frigidum propensiore, fiat eiusdem fomentatio ex medulla panis adhuc calentis infuso maluatico vino cum pulvere menthæ.

XXIV.

Quæ pulmones representāt, pulmonibus non inutiliter adhibentur: ut pulmonaria, quæ arborum trunci, inslar fungi, aut musci, seu potius integumentum alicuius adharet, Cynoglossum item, & symphitum maculosum.

POSITIO VNDECVADRAGESIMA.

Inter cætera maximè conueniunt, mel quidem senibus inprimis amicum, nisi vbi bilis timetur incendiū. Amicus caseus recentissimus, amici dactyli, ficus, passulæ, cappares, dulcia punica, zizipha, hyssopus, scabiosa, betonica, sed pistacea multò magis, pinci verò nuclei maximè omnium, præsertim si prius horis aliquot in aqua tepida macerati fuerint, sic enim stomacho minus nocebunt, indies post cibū sumant, calidum enim est nutrimentum, humidum & pingue, & quod mirum est, dum humorē auget naturalem, interea superfluum delibet,

desiccat, putridumque expurgat. Conueniet item ap-
primè electuarium hoc: Rec. Amygdal. dulc. mundat.
nucleor. pineor. an ʒ i v. pistacior. ʒ ij. sem. cucum. nu-
cum auellana. an ʒ j. contundantur, adde zinzib. re-
centis conditi ʒ j. croci, moschi, ambræ an. ʒ ss. saccari
in aq. melissæ & rosar. q. s. auri folia q. s.

X X V.

*Quæ cordis figuram imitantur cordialia sunt, ut Halica-
cabum peregrinum, quod pisum corde signatum, vesicâ peri-
cardium referente includitur: malum citrium, fructus ana-
cardi, radices anthora, nardus, melissophillon, quod folium ha-
bet cordis circumscriptione, mirificè cordis affectibus conse-
runt, ut & Cardiaea, myrobalani, cydonia mala.*

POSITIO QVADRAGESIMA.

Et hæc cò magis conducent, si inter pineta, oliueta,
& vites verferis, aut lacruma pini cum oleo vel vino
corpus sæpiusculè inungas. Probabile est etenim, arbo-
res longâ naturaliter dotatas vitâ, præsertim si & hyc-
me virescant, ad longam tibi vitam vmbrâ, vapore, no-
uo fructu, ligno, & tempestiuo quolibet vsu prodesse,
sicut & animalia quædam viræ diuturnioris.

X X V I.

*Hæ sunt quæ internas figurant partes, sed & externis mul-
tas etiam assimilatas videmus. Sic capitata, sunt, quarum
pars quadam in capitis figuram extuberat, ut scylla, quam ic-
circo ad epilepsiam commendant, cuius etiam specificum est
paonia flos, qui antequam excludatur, cranium cum suis com-
missuris representat.*

POSITIO PRIMA QVADRAGESIMA.

In ediam, sitim, vigilias, labores animi & corporis,
mœroresq; diligentissimè euitent. Faciles tamen mo-
tus diligantur, excitando calori admodum necessarij.
Friccionibus vtantur lenibus, quin & lauacris nonnun-

quam nutrimenta ad exteriora reuocantibus. Musicam etiam, si intermissa fuit, repetant, & quæcunq; ad moderandam animi cum corpore symmetriam conducere videbuntur, nullatenus intermittant.

XXVII.

Dentibus similes sunt nuclei pinei, radix item Dentaria, quæ ambo dentibus profunt. Quæ articulos, nodos aut tophos exprimunt, ad podagram, chiragram, gonagram, omnemq; arthritidem valent.

POSITIO SECVNDAQVADRAGESIMA.

Quæritur hoc loco Vtrum Venus, an animi labores plus vitæ noceant? Pro quo breuiter aduertendum, quinque esse voluptates puras, perpetuas, salutareque ad spiritus innouandos atque recreandos, quarum infima in olfactu, superior in auditu, sublimior in aspectu, eminentior in imaginatione, in ratione excellior atque diuinior, quæ quò maiores sunt, tantò fila vitæ longiora producunt. Sicut autem in tangendi atq; gustandi blandimentis cauenda est subdola Venus: ita in ipsa secretiore, nimisq; assidua contemplatione mentis delectatione à Saturno sibi prospiciendum. Illic enim non rareriter filios ipse suos deuorat. Nam quos sublimiorum contemplationum suarum rapit illecebris, atque illic agnoscit vt suos, interim (si modò diutius gradum sistant ibidem) falce suâ è terris amputat, terrenamque incautis vitam sæpiusculè surripit. Hoc saltem Venere interim indulgentior, quòd hæc quidem vitam, quam tibi detrahit, donat alteri, nihil tibi pro detrimento restituens, quippe quæ noua semper affert, odit vetera, facta destruit, vnde destruat facienda, & speciei potius quàm indiuiduo suffragatur: Saturnus autem pro vita terrenâ, à qua separatus ipse, te deniq; separat, cœlestem vitam reddit, atque sempiternam.

Pingues

XXIIIX.

Pingues plantæ ad impinguandum, ut oleosæ arbores omnes, & oleosum fructum proferentes: Nux iuglans, auellana, amygdalus, nuclei pini.

POSITIO TERTIA QVADRAGESIMA.

Saturnus igitur veneri aduersus, suam in centro, illa suam in circumferentia posuit voluptatem. Voluptas verò spirituum esca quædam est, & inuiscatio, quâ ille eosdem ad centrum coarctat, ut membra exteriora vitæ minus idonea sint, tandemque velut ignem cineribus adobruit & suffocat: illa verò ad extima euocat, ut intima vel vacua, vel vitæ sint aliena, atq; demum velut flammam ventis dissipatam, diffilat & exterminat, adeoq; sic citam senectutem interioribus Venus, exterioribus Saturnus important, & vitam ipsam celeriter adobruunt & expugnant.

XXIX.

Macilentæ corpora pingua emacerant, ut salsa parilla. Carnosa carnem gignunt & augent; ut bulbi, caules. Vertebrales herba, ut cyperus, & iunci genera diuersa, præsertim odorata, vertebrarum affectibus prosunt. Nervosa nervis & cartilaginibus, sic linum, cannabis, contractos nervos emolliunt.

POSITIO QVARTA QVADRAGESIMA.

At verò grauius multò, citiusque eos Saturnus lædit, quos radio, torpore, mœrore, curis premit, quàm quos supra vires corporis, moresque mortalium eleuat ad excelsa. Nocet tamen tardius Saturnus, tempusque remedijs negat nulli, quin sæpius vultu tantum se profitetur hostem: sola Venus palam ut amica venit, clam ut inimica venit. Memores itaque communis diæteri: *Ne quid nimis*, assiduus prudentiæ frenis parturientis vtriusque libidinem retrahite & cohibete.

Planta lactuosa, alia lactis promouent generationem, ut lactuca, amygdala, ficus. Quae serosa magis sunt, aquam purgant intercutem, ut Tithymali, lathyrus, Tymelaea, scammonium. quae lac cogunt in caseum, genitura profunt, ut galion, artococus, & semina lactuosa; contra quae in lac immersa, eiusdem impediunt congelationem, huic negotio non conueniunt, quin potius lac in mammis concretum applicata dissoluant, testantur id ruta per se vel cum aceto iusa, vel cuminum applicata, intra paucas horas lactis prouentum argentia.

POSITIO QVINCTA QVADRAGESIMA.

Spiritus qua ratione reparandi, ex suprâ dictis satis elucere arbitramur, pauca haec, quae ibi vel omissa sunt, vel non satis congruebant, reperenda duximus. In id autem praecipuè incumbendum, ut spiritus subtilissimus sit, atque etiam interea firmus. Sit omnino lucidus, sed & suo modo solidus, ideoque rebus assiduè fouendus odoriferis, firmis lucidis.

Nec partes tantùm plantarum, sed ipsi quoque colores partium suas quoque signaturas habent, atque ex diuersis plantarum coloribus non immeritò diuersarum virium coniectura & indicia sumuntur. Sic albis floribus planta praedita: vix plurimum ad pituitosos conducunt morbos, ut brionia, silium conuallium. Flauis coloris vel succi ad bilem, ut Rhabbarbarum, Rhapontic. Chelidonia ictero medetur. quae decoctum reddunt sanguineum, eadem non parum sanguinè mundificant, ut radix china, Filicis, agrimonia, chamadris, acetosa. Nisi plantarum colores multos humores trahere possuntur. Quae omnia enucleatius persequi, instituta breuitas nobis hoc loco vetat.

POSITIO SEXTA QVADRAGESIMA.

Motus spiritus duplex est, ad centrum, & ad circumferentiam, ideoq; non dilatandus solum, sed & congregandus est. Id præstabit frequentior viridum rerum aspectus, eæ enim inter alba (quæ nimium dilatant) & nigra (quæ plus iusto congregant, vt inde etiam suffocent) media sunt, adeoque illuminando æquè congregant spiritum, atque dilatent. Eoq; id magis consequemur, si non picturas solum, sed & virentis inter versemur herbas. Herbarum etenim natura quatenus virent, non viua solum est, verum iuuenilis etiam, humoreq; prorsus salubri & viuido quodam spiritu redundans, vt inde sufficiēter constet, odore, visu, vsu, habitatione frequentii iuuenilem inde spiritum nobis influere.

Epimetron syzuseos de occultis proprietatibus rerum naturalium.

Ea res, in quibus minus immergitur idea materia, id est, quæ separatorum maiorem accipiunt similitudinem, virtutes habent potentiores in operatione, similes operationi separata.

POSITIO SEPTIMA QVADRAGESIMA.

Eodem modo vitalem spiritum extendunt, dilatant, & illuminant aromatica subtilia & acuta, vt crocus cinnamomum. Congregant verostyptica, vt myrobalani, vtrumq; præstant quæ absque acumine aromatico, aliquanto dilatant, atq; admodum congregant, multumque illuminant, vt \odot , γ , spodium, corallus sericum, electrum, gemmæ, & præcipuè hyacinthus vel ore detentus obloualem temperiem plurimum comprobatur. Cæterum, quæ hîc breuitatis causâ succinctius persequimur, ex prædictis intelligi queunt.

Πάρεργον.

Sexus masculini in fæmineum transmutatio φυσικῶς fieri

*nequit. Fœmina verò quædam ante peperere matres, quæ post
patres facti genuere, Theodor. Zuinger. Del Rio. Mizaldus &
alijs.*

POSITIO DVODECVINQVAGESIMA.

Neque id prætereundum censemus annorum decre-
toriorum pericula non omnino esse contemnenda. De
his enim diligenter consulendi astrologi, vnde emineat
discrimen, ediscendum, & dein vel Medicus adeundus,
vel prudentia & temperantia accersenda. His namque
remedijs prohiberi minas astrorum Ptolomæus etiam
confitetur. Addit quinetiam astrorum promissa sic au-
geri posse, vt agrorum cultor auget terræ virtutem.

Problema.

Vtrum sint astris in inferiora sue actiones?

POSITIO VNDECVINQVAGESIMA.

Quod præterea Ptolomæus, & cæteri astrologiæ &
Sophiæ professores in imaginibus quibusdam ex certis
lapidibus & metallis sub certâ syderis constitutione fa-
bricatis, vitam prosperam pollicentur, atq; diuturnam,
vt non improbamus, sic non approbamus, ipsorū com-
mittimus fidei.

AEQVAMENTVM.

Vtrum certis imaginibus astrorum influentiæ alligi possint?

COROLLARIVM.

Rectè æquus Iuppiter Pythagoram docuit & Plato-
nem, humanam vitam in quadam æquali animæ ipsius
cum corpore proportionem seruari, vtrinq; suis quibus-
dam alimentis & exercitationibus aliæ, ac similiter auge-
ri: Ideoque quicumque inter res medicorum eas potissi-

imum eligit, quæ corpori simul & ingenio pro-
sunt, maximum vitæ sibi vindicat
alimentum.

POSI-

POSITIONES CHEI- RURGICAE.

I.

Hysterotomia, seu Partus cæsareus, vrgente periculo, tentatis prius, & nihil proficientibus cæteris remedijs, non solum absq; vitæ matris, & fætus discrimine, sed & absque metu aliorum symptomatum grauiorum superuenientium, modo cætera se ritè habeant, vsurpari potest.

II.

Membra gangrenosa in parte sana abscindenda sunt, si gangrena humorum copiam & putredinem sequatur: in emortuâ verò, ita vt aliquid carnis corruptæ relinquatur, si occasione vulneris superueniat.

III.

Cancri inueterati non prorsus sunt incurabiles. Curantur enim interdum ferro candente, interdum androsæmo maiore Dodonæi.

IV.

Venæsectio peste laborantibus adhibita, non rareret qualitati veneficæ viam ad cor præparat.

Quædam vulnera spacio naturalis diei
perfectè sanari possunt.

¶ 1.

Vnguento stellato vulnerati curantur vel
ex superstitione vel ex confidentia, siue ima-
ginatione, vel naturaliter per sympathiam
aliquam.

Quæritur:

Vtrum vulnus solo verbo induci possit? N.

Omnia melius sentientium iudicio
subiecta sunt.

AD DEI GLORIAM.

APOL

APOLLINI SACRATVM

IN

HONOREM ET DOCTRINAM

Morum elegantia, Rerumq; Peritiâ Præstanti S. Viri. Iuuenis

Domini IANI VVOL-GANGI KRAPPELI MOGYNT.

Art. & Phil. Do& Pro summâ artis Machaoniæ

Laureâ decertaturo, atq; à summo Me-

dico Inclytæ vrbis Basilcensis

Archiatro Præceptore

generali

D. D. FELICE PLATERO

coronando

Carmina ab Amicis & On. Fauitoribus boni
ominis ergo decantata.

Epigramma.

Hippotum Stygiis Epidaurius extulit umbris
Et Medica primus prodidit artis opem.
Diminui patitur Pluto sua regna moleste &
Peona fraterno fulmine transfadigit.
Te senibus, jaçtus, juvenis leis reddere sensus
KRAPPEI, te pueris addere mille dies
Num metus tetrici furiosa molimina MOMI?
Invidia, curo, fulmina stulta, nihil.

Veri amoris ergo D. fr. & comenens. suo amantissimo in

Augusto Rauracorum Licæo 11.

Kal. Maji.

Iusit

Paulus Choloffius Lunæus Bohemus.

LL. studiosus.

F

Ad cundem.

Ode NEMORALIS Dicolos distrophos.

SINGULA tempus habent, *vulgi sententia trita,*
Ordine quodq; venit.
Ver redijt, tam sylva virescit, tam vinea frondet,
Nunc volucres redeunt.
Floret ager, ridet herba, nemus omne virescit,
Gramina rore virent.
Purpureas passim violas, & candida passim
Lilia prata duunt.
Omnia nunc rident, nunc est pulcherrimus annus.
Germine floret humus.
Omne bonum omnis amor per se suspirat & ardet.
Quælibet hora sapit.
Alta volunt Magni, non spirant vilia summi
Sed Generosa petunt.
Nitimur ad multum, cupientes Præmia magna,
Omnibus istud opus.
Carpere qua bona sunt studio nos tendimus omni
Omnibus iste Labor.
Aspera sed semper via, numquam scandere dulce
Quandib. esse solet.
Difficile est pulcrum, non dantur munera gratis
Nec petisse satis.
Fortiter insistet, nitendum quisquis amabit
Palmula dona dabit.
Eximia VIRTUTE clues WOLGANGGE diserte
Aures facta probant.
Tempora num FELIX cinget tibi docta PLATERVS?
Ambitosus Honos!
Felix illa dies alboq; notanda lapillo,
Purpurea ista dies!

Certa Quies, tandem supremam tangere metam
Inde Laboris erit.
Segniter haut tractans WOLFGANGUS munia Phæbi
Munera grata capit.
Est Virtutis opus nos Famam extendere Facilis,
Laurea parva viret.
Sit Felix, sit Fauſtus HONOR, ſit GLORIA durans,
Talia grator. AMEN.

Duodecaſtich.

Numne inferre cupis Natura vim, Meditrinam
Tollere vel magnis queis potis uſque modis.
Vita brevis quamvis Homini ſit lege tributa,
Caſib. & varijs præcipitata ruat,
Arte tamen multum præſtemus Themata dedunt,
Doctrinâ proferſ qua benè docta, ſagax.
KRAÏPEI debetur Tibi (ſi ſas dicere) FANUM
Auguror? affectas nomen habere DEI,
Multa mouens, livore virens, nil Phæſmata curans
Irrita. quod perdant, non puto, Fata viam.
Inſer Vire DeCet nos teMpore. Digna trophæa
Libabunt oLIM. ſin ſibi quuq; ſapit.

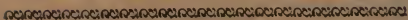
Propempt.

Alus ARUM Phæbij, potens & Amice, merenti
Lauriger o KRAÏPEI, Fronde triumphus eat!
Imponet laurum perituram tempore nullo
FELIX felici ſyderenatus, ovans.
(Rarus HONOS ſummo ſe præſide poſſe tueri
Rarior à ſummo PRÆSIDE poſſe legi.)

Rauriacis cūm sis nunc discessurus ab oris,
 Incolumem patrijs restituatq; focus
 Te DEUS ut ducat, devotā mente precamur,
 Quò tua te VIRTUS incluta nempè vocat.

p. in Perp. Memnosynes arrham L.

BENEDICTUS COCCIUS
 BASILIENS.
 Apollonius.

Eidem.

DEcrepita renovare probas quum fila senectæ
 JANE, citum & mortis vertere posse gradum:
 Hoc verbis dicis: Quid si tibi fata dedissent
 Re præstare illud, quis DEUS esse velis?

JOANNES EMBERISA CHOTIEBORZENUS
 Bohemus, Medic. studiosus

φιλίας ἵκεται fratri & commensali
 suo posuit,

